



1. Referentie

Referentie	Raeymaeckers, K. (2003). De kloof tussen jongeren en nieuws. Een onderzoek naar de manier waarop Vlaamse 16- tot 18-jarigen omgaan met kranten. In D. Biltereyst & Y. Peeren (Eds.), <i>Nieuws, democratie en burgerschap. Onderzoek over hedendaagse nieuwsmedia</i> (pp. 161-175). Gent: Academia Press.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	90-382-0429-9
Publicatievorm	Bijdrage in reader

2. Abstract

Deze bijdrage analyseert de manier waarop Vlaamse 16- tot 18-jarigen omgaan met nieuws en informatie, waarbij de klemtoon ligt op hun houding tegenover kranten. De analyse is gebaseerd op focusgroepgesprekken en een representatieve survey. De resultaten tonen aan dat jongeren interesse hebben voor nieuws, maar dat de vertaling naar de dagelijkse lectuur van kranten slechts voor een minderheid aan te tonen is. Veel jongeren wijzen er op dat er een grote afstand bestaat tussen hun dagelijkse leefwereld en het nieuws zoals dat in kranten aan bod komt. Vaak is het nieuws ook onbegrijpelijk vermits het goed begrijpen ervan afhankelijk is van de nodige voorkennis, van referentiekaders die zij nog niet hebben kunnen opbouwen. Jongeren definiëren kranten lezen als een symbool voor een volwassen statuut. Vooral de socialiserende factoren zoals deze in de thuisomgeving werkzaam zijn, blijken bepalend voor het ontwikkelen van kranten leesgedrag.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Media
Trefwoord(en)	Informatie, krant, leesgedrag, mediaparticipatie

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Karin Raeymaeckers Onderzoekscentrum Media en Communicatie Vakgroep Communicatiewetenschappen Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen UGent Korte Meir 7-9-11 9000 Gent Tel: 09/ 264 68 90 Fax: 09/ 264 69 92 http://www.psw.ugent.be/comwet/

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	In welke mate komen printmedia (vnl. kranten) tegemoet aan het behoeftepatroon bij jongeren?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwalitatief vooronderzoek a.d.h.v. focusgroepgesprekken. Representatieve survey bij Vlaamse jongeren uit de derde graad van het secundair onderwijs.
Onderzochte groep	De focusgesprekken werden eind 1998 gevoerd met 18 groepen waarmee een honderdtal jongeren uit het laatste jaar van het ASO werden bereikt. Het surveyonderzoek beoogt representativiteit en werd begin 1999 doorgevoerd bij Vlaamse jongeren uit de derde graad van het secundair onderwijs. Het representatief staal omvat 1187 respondenten geselecteerd volgens geslacht, opleidingsniveau, geografische karakteristieken en onderwijsnet. Er werden 602 jongens en 585 meisjes onderzocht.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Leesactiviteit	Leeftijd lijkt een belangrijk breekpunt voor de uitbouw van leesactiviteit. Socialiseringsvariabelen blijken een erg grote invloed uit te oefenen op het leesgedrag. Jongeren lezen namelijk meer frequent kranten en besteden aan deze activiteit ook meer tijd indien ze thuis op regelmatige basis toegang hebben tot de krant. De krant wordt vooral gebruikt voor het opsporen van praktische informatie.
Nieuws en actualiteit	De betoonde interesse voor nieuws en actualiteit heeft een eerder fragmentarisch karakter. Jongeren stellen doorgaans enkel belang in de grote lijnen en vinden de manier waarop kranten de actualiteit brengen te complex. Televisienieuws blijkt gemakkelijker toegankelijk dan geschreven nieuws. Actualiteitenprogramma's scoren minder goed omdat ze teveel inspanning vergen. Jongens kijken frequenter dan meisjes naar actualiteitenprogramma's. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe meer de jongere zal kijken naar nieuws en actualiteitenprogramma's. De variabele 'politieke interesse' blijkt voor de inhoudelijke keuze van televisieprogramma's de belangrijkste interveniërende variabele. Ook hier speelt de socialiseringscontext een belangrijke rol.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Uitgevers van kranten hebben al enige tijd af te rekenen met teruglopende verspreidingscijfers en deze zijn nog meer uitgesproken voor de jonge leeftijdssegmenten. Er is onderzoek dat aantoont dat minder vaak kranten worden gelezen, maar tegelijk ook dat diegenen die wel kranten lezen aan deze activiteit steeds minder tijd besteden. In de periode 1997-2000 voerden onderzoekers van de vakgroep Communicatiewetenschappen onderzoek uit om het mediagebruik en de attitudes van Vlaamse jongeren uit de derde graad van het secundair onderwijs tegenover verschillende media in kaart te brengen. Vooral printmedia stonden hierbij centraal. De onderzoeksmethode bestaat uit een multimethodische onderzoeksbenadering, die een surveytechniek koppelt aan een kwalitatief vooronderzoek, waarbij focusgroepgesprekken gehanteerd worden. Op basis van gegevens van het ministerie van Onderwijs werden respondenten geselecteerd volgens gender, opleidingsniveau, geografische karakteristieken en onderwijsnet. De analyse maakt duidelijk dat jongeren niet per se afkerig staan tegenover nieuws en informatie, maar voor velen is lezen van kranten toch eerder een randactiviteit. Leeftijd lijkt een belangrijk breekpunt voor de uitbouw van leesactiviteit. De betoonde interesse voor nieuws en actualiteiten heeft een fragmentarisch karakter. De hoofdlijnen van de berichtgeving worden gevolgd, maar vaak omwille van de motivatie om niet onwetend en dom over te komen bij anderen. Socialiseringsvariabelen tonen aan dat jongeren die frequenter geconfronteerd worden met kranten ook meer tijd aan dit medium besteden. Jongens lezen frequenter kranten dan meisjes. Nieuws op televisie is beperkt zich meestal minder thema's en biedt jongeren de kans om op een min of meer geroutinere manier aansluiting te vinden bij de actualiteit. Televisienieuws lijkt ook gemakkelijker toegankelijk dan geschreven nieuws. Actualiteitenprogramma's scoren bij de jongeren minder goed. Jongens kijken frequenter dan meisjes naar actualiteitenprogramma's op televisie. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe meer de jongere zal kijken naar nieuws en actualiteitenprogramma's. De interesse voor krantenrubrieken ligt bij jongeren het laagst voor het economisch nieuws. Ook politiek nieuws kan op weinig

belangstelling rekenen, waarbij buitenlands politiek nieuws nog iets lager scoort dan binnenlands politiek nieuws. Nieuws staat voor jongeren doorgaans ver af van de dagelijkse levensrealiteit. We zien dit aan het feit dat jongeren een grotere interesse hebben voor streeknieuws dan voor wereldnieuws. Interessespatronen tonen weinig verschillen voor politiek. Het opleidingsniveau speelt echter wel een rol: hoe hoger het opleidingsniveau, hoe groter de interesse voor binnenlandse en buitenlandse politiek. Daarnaast speelt ook het opleidingsniveau van beide ouders en de leesroutine die de jongere heeft opgebouwd een rol. Naarmate jonge mensen meer de krant lezen, is hun interesse voor bepaalde rubrieken groter. Het sterkste argument om de krant te lezen bij jongeren is het feit dat de krant een nuttig medium is om praktische informatie terug te vinden. De resultaten van dit onderzoek zijn positief en hoopgevend. Ze maken vooral duidelijk dat jongeren niet kunnen gedefinieerd worden als apathisch en dat ze wel degelijk interesse hebben voor de wereld rondom zich. Veelal echter is de manier waarop kranten de actualiteit brengen te complex waardoor jongeren afhaken vermits ze nog niet de nodige achtergrondkennis hebben. Het belang van socialiseringsvariabelen is niet te onderschatten.